

Rijkswaterstaat West Nederland Noord
Afdeling Verkenningen en Planuitwerking
T.a.v. dhr. A. Sluiter
Postbus 2232
3500 GE Utrecht

26 februari 2018

Betreft: **Bestuurlijke notitie MIRT-Planuitwerking Dijkversterking Marken
(inclusief bijlage B: uitwerking meekoppelkansen)**

Geachte heer Sluiter,

In deze brief gaan wij in op de in de aanhef genoemde twee documenten. Wij verzoeken u deze brief als bijlage A toe te voegen aan de bestuurlijke MIRT-notitie. In deze notitie wordt op pagina 18 aan de bestuurders gevraagd in te stemmen met de uitwerking van het voorkeursalternatief en eventuele aandachtspunten mee te geven. Zij overleggen daar op 6 maart 2018 over tijdens hun regionaal bestuurlijk overleg. Middels deze brief geven wij onze aandachtspunten aan u en de bestuurders mee. Gezien de veelheid aan informatie, hebben wij de belangrijkste aandachtspunten op pagina 2 aangegeven. Daarbij verwijzen wij naar de pagina waar u meer informatie kunt vinden.

Uiteraard ligt onze eerste prioriteit bij het borgen van waterveiligheid voor Marken. Dus een goede toekomstbestendige dijk. Zoals het voorkeursalternatief nu is uitgewerkt, hebben wij daar alle vertrouwen in. Wij adviseren u wel om nog eens goed naar het technisch ontwerp van het dijkdeel Rozewerf te kijken. Wij zien daar nog vele haken en ogen en gaan daar op pagina 3 en 4 van deze brief nader op in. De rest van onze opmerkingen op de MIRT-Planuitwerking (zie paragraaf 1 van deze brief), kunt u beschouwen als verduidelijkingen en aanscherpingen.

Op basis van "safety first and quality too" maken wij ons ook hard voor het daadwerkelijk realiseren van meekoppelkansen. In de evaluatie van onze Visie voor Marken op de Toekomst (d.d. 21 januari 2018) hebben wij daar zelfs een speerpunt richting gemeente Waterland van gemaakt. Deze luidt als volgt:

Financiering meekoppelkansen dijkversterking Marken (benut deze unieke kans!)

Punt van zorg is de financiering van de meekoppelkansen waar de gemeenteraad begin 2018 over moet besluiten. Cofinanciering vanuit bijvoorbeeld de provincie is alleen dan aan de orde. Als Eilandraad benadrukken we dat deze kans zich eens in de vijftig jaar voordoet, en er dus verder gekeken moet worden dan naar alleen de (jaar)begroting waarbinnen de aanvullende uitgaven gedaan moeten worden. De Eilandraad kan faciliteren bij eventueel onderzoek naar aanvullende mogelijkheden van burgerparticipatie waar het gaat om aanleg en beheer van deze meekoppelkansen.

Eén van die meekoppelkansen (nummer 19) gaat specifiek over waterveiligheid. Die stellen wij qua prioriteit ver boven alle andere meekoppelkansen. Dit betreft de voorgenomen duiker bij Het Kruis waar blijkbaar een bijdrage van € 173.000 van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier voor nodig is. Wij benadrukken daarbij tevens het belang van een goede opstelplaats voor noodpompen en het realiseren van een waterbekken op die plek. Dit om een dreigende (of daadwerkelijke) overstroming van Marken zo goed mogelijk te kunnen beheersen.

1/11

De gestelde normering van 1:300 voor Marken ten opzichte van 1:10.000 voor de overige Markermeerdijken rechtvaardigt deze aanvullende voorzieningen. Marken zal immers als eerste overstromen bij extreme situaties op het Markermeer. Daarom doen wij een dringend beroep op het Hoogheemraadschap om deze unieke kans niet voorbij te laten gaan. In paragraaf 2 van deze brief leest u, naast deze meekoppelkansen, puntsgewijs onze opmerkingen op de overige twintig meekoppelkansen.

Overzicht van aandachtspunten in volgorde van de brief

Omschrijving	pagina's
1) Duiker bij Het Kruis (inclusief noodpompvoorziening en pompbekken)	1, 2 en 10
2) Algehele financiering meekoppelkansen (incl. kansen burgerparticipatie)	1 en 6
3) Uitvoeringstijd beheersen (als prikkel in contractdocumenten)	3
4) Extra aandacht technisch ontwerp Rozewerf (heroverwegen ontwerp?)	3 en 4
5) Damwand i.p.v. berm met steenbestorting t.h.v. reddingsstation KNRM	4
6) Voorzieningen zwemstrandje Haven (trap, bankje, vuilnisbak, fietsen)	4
7) Inpassen parkeren bij aansluiting Westkade op Haven	5
8) Blijvend aandacht voor meekoppelkans kabel zonnepanelen Bukdijk	5
9) Luwtemaatregelen, mosselbanken en vismigratie afstemmen	5 en 6
10) Prioriteren meekoppelkansen (meer tijd nodig en enquête?)	6
11) Overdracht Omringdijk en Haven? (beide bij voorkeur bij RWS houden)	6
12) Aandacht voor gedragsregels Mooiste Tocht van Holland	7
13) Schapenbegrazing (wildroosters op kruin en tijdelijke afzettingen taluds)	7
14) Opties veilige oversteek N518 (keuze is aan provincie NH)	7 en 8
15) Beheer en onderhoud gebouwen bij Vuurtoren	8
16) Parkeerregime parkeren bij Vuurtoren (blauwe zone / vergunninghouders)	9
17) Al bij start omvormen dam Minnebuurt (i.v.m. slechte staat onderhoud)	9
18) Natuurgebied oksel Noordkade - Bukdijk zo veel mogelijk met rust laten	9
19) Speeltoestel Bukdijk toevoegen	9
20) Vogelkijkhut, oeverwaluw- en ijsvogelwand en visdief-eiland afstemmen	10
21) In ere herstellen strandje Bukdijk (Gouwzeezijde)	10
22) Natuurvriendelijke oevers niet te dicht bij bebouwing	5 en 10

1) Opmerkingen MIRT-Planuitwerking Dijkversterking Marken (versie 20 februari 2018):

Uitvoeringstijd dijkversterking:

Op pagina 12 wordt de uitvoeringstijd ingeschat op minimaal 3 jaar. Er wordt geen maximale uitvoeringstijd aangegeven. Om te voorkomen dat Marken er te lang als bouwplaats uitziet, en om de periode van overlast tijdens de uitvoering te beperken, vragen wij u in de contractdocumenten een prikkel mee te geven om de uitvoeringsperiode te beperken. Dit uiteraard zonder afbreuk te doen aan de restzettingseis van maximaal 30 cm. Het is immers belangrijk dat de dijk over 50 jaar nog net aan de gestelde technische randvoorwaarden voldoet. Wij zijn van mening dat de zandcunet-variant zowel sneller is aan te leggen, als meer garanties biedt voor het voldoen aan genoemde restzettingseis.

Risico's zetting en maatvoering Rozewerf:

Op pagina 13 en 14 wordt de technische oplossing bij Rozewerf nader uitgewerkt. Daarin is een kruinophoging van maximaal 0,5 meter (exclusief overhoogte) voorzien. Ook wordt de terp maximaal 2 meter richting het water uitgebreid om risico op schade aan de woningen zo klein mogelijk te houden. Mogelijk leidt een trillings-arm aan te brengen geperforeerde scheidingswand tot het nog verder reduceren van deze zettingsrisico's. Dit omdat de natuurlijke zetting van de terp dan wordt losgekoppeld van nieuwe zettingen ten gevolge van extra aangebracht materiaal. Door deze wand te perforeren wordt het bestaande grondwaterverloop niet (of beperkt) onderbroken.

Verder benadrukken wij het belang van de vereiste 5 meter brede voorberm. In het rapport wordt namelijk gesproken over een maximale breedte van 5 meter. Eventueel versmallen van de berm leidt, ten gevolge van een dan hogere golfoploop, tot een nog grotere hoogteopgave bij Rozewerf. Een nog hogere kruinverhoging dan de 0,5 meter, waar nu (exclusief overhoogte) al vanuit wordt gegaan, is ongewenst en nabij de woningen niet eens goed uit te voeren.

Een andere reden om de berm precies 5 meter breed te maken ligt in het feit dat er, naast het wandelpad van 2 meter breed, een onderhoudspad van 3 meter breed aangelegd kan worden. Op die manier kan calamiteiten- en onderhoudsverkeer via die weg Rozewerf passeren. Het is zaak om dit materieel zo ver mogelijk bij de teen van de dijk weg te houden om eventuele trillingsoverlast in de woningen op Rozewerf tegen te gaan. Bovengenoemde geperforeerde scheidingswand zal daar nadrukkelijk ook een bijdrage aan leveren.

Tot slot vragen wij ons af wat voor voorzorgsmaatregelen worden getroffen om deze voorberm te kunnen laten voldoen aan een nader te bepalen restzettingseis. Het is uiteraard niet de bedoeling dat de berm te veel wegzakt waardoor de golfoploop kan toenemen.

Wij adviseren u daarom nog eens goed naar het technisch ontwerp van het dijkvak Rozewerf te kijken.

Verder is het uiteraard van belang om nader onderzoek te doen naar de staat van de woningen (nulmetingen) op Rozewerf. Dat geldt uiteraard ook voor alle andere betrokken inwoners met panden nabij uit te voeren werkzaamheden. Enerzijds om bij schade zaken transparant af te kunnen handelen. Anderzijds om de uitvoeringsmethode aan te kunnen passen.

Een aantal bewoners van Rozewerf heeft ons gevraagd om onderstaande tekst in deze brief op te nemen. Als Eilandraad delen wij, gezien onze bovenstaande opmerkingen, hun zorgen. Deze gaan dus wat ons betreft vooral over de technische uitvoering. Opnieuw overwegen van de eerder besproken dijk voorlangs Rozewerf zou ook een mogelijkheid kunnen zijn om genoemde technische uitdagingen het hoofd te bieden.

3/11

Citaat namens een aantal bewoners van Rozewerf:

Gezien de steeds veranderende inzichten van RWS wat betreft de Rozewerf (van geen hoogte opgave, naar 23 cm, vervolgens 50 cm hoogte opgave en zelfs 2 meter uitbreiding voorlangs) is het noodzakelijk alle mogelijke oplossingen voor de Rozewerf te heroverwegen. De verschillende ingrepen worden nu bij elkaar zoveel dat er beter gekeken kan worden naar een eenduidige, duurzame oplossing dan deze dure, knip, plak en lap oplossing die nu dreigt te ontstaan. Ons eerder ingenomen standpunt m.b.t. de oplossingen Rozewerf is op verkeerde informatie genomen. Door voortschrijdende inzichten bij RWS, en de daaraan gelieerde ingenieursbureaus, is de situatie nu geheel anders geworden. Dit leidt bij ons ook tot andere inzichten.

Special Vuurtoren:

Op pagina 15 komt de 'Special Vuurtoren' aan de orde. Los van het feit dat in het rapport wordt gesproken over "Noorderkade" in plaats van 'Noordkade", missen wij de beschrijving van het natuurlijke strandje in de noordelijke oksel van de huidige omringdijk en het verbindingsdijkje naar de Vuurtoren. Bij meekoppelkans nummer 10 (aanlegstrand) zien wij dit strandje wel terug en wordt het zelfs twee keer zo lang (van 40 naar 80 meter). In onze ogen hoort het terugbrengen van dit strandje bij de dijkversterking en de vergroting met 40 meter bij de meekoppelkansen. Dit is van belang voor de wijze van financiering en daarmee kansen voor het realiseren van alle meekoppelkansen.

Afstemming met KNRM:

Via bij de KNRM betrokken werkgroepleden van de werkgroep dijkversterking, zijn wij op de hoogte van besprekingen tussen de KNRM en ingenieursbureau Sweco. Op pagina 15 en 16 staat op hoofdlijnen de uitwerking daarvan. De nu voorliggende oplossing van de aansluiting van de Westkade op de Haven biedt onvoldoende garanties voor een veilig en adequaat functioneren van dit reddingsstation. Een oplossing met damwand als afscherming van de nieuw aan te leggen dijk is gewenst. Dit ter vervanging van de voorberm met steenbestorting ter plaatse. In het besprekingsverlag van 19 januari 2018 van Sweco lezen wij daarover het volgende:

De nieuwe kade en voorberm loopt te ver door richting de KNRM-steiger; hij moet eerder terug buigen naar de huidige oever (grens ingreep ten noorden van lichtbaken) om voldoende afvaarruimte en diepte te houden voor de reddingsboot om uit en in het botenhuis te varen (ook onder extreme weersomstandigheden).

Een mogelijk alternatief is het doorzetten van de nieuwe Westkade in een harde kade/damwand welke aansluit op de steiger van de KNRM; deze damwand geeft een extra aanlegplaats voor schepen en het terrein achter de damwand kan dienen als uitbreiding van het grasveld. De damwand zou op de steiger kunnen aansluiten ter hoogte van het verlichtingspunt. Vanaf het botenhuis moet minimaal 25 meter vrije vaarruimte beschikbaar blijven.

Graag worden wij te zijner tijd betrokken bij de detailuitwerking van deze locatie.

Zwemstrandje Haven:

Op pagina 16 staat op afbeelding 2.10 het te verplaatsen officiële zwemstrandje. Wij kunnen hierop niet de bijbehorende voorzieningen zien. Conform ontwerpuitgangspunten van de meekoppelkansen, zal bij dit strandje minimaal een trap, bankje, vuilnisbak en fietsenstalling gerealiseerd moeten worden. Wij gaan er daarbij vanuit dat dit onderdeel uitmaakt van de dijkversterking en dus niet als meekoppelkans wordt beschouwd met bijbehorende kostentoedeling.

Aansluiting Westkade op Zuidzijde Haven:

Omdat de uitwerking van deze aansluiting tijdens de overleggen tussen Rijkswaterstaat en de Eilandraad nog niet bekend was, en sowieso de situatie rond de Haven nog onzeker is (zie de drie geschetste scenario's op pagina's 6 en 7), gebruiken wij deze brief alvast voor onze inbreng. Dit ten behoeve van een goed ontwerp van de aansluiting Westkade op Zuidzijde Haven.

Om het hoogteverschil tussen de nieuw aan te leggen dijk (+ 2,14 m) richting de huidige kade van de Haven (+ 1,60 m) op te lossen, is het inderdaad logisch om in lengterichting een apart schuin aflopend pad op het binnentalud aan te brengen die aansluit op de huidige hoek van de haven (zie pagina 16). Wij vragen ons echter af wat er vanaf die hoek tot het te verplaatsen strandje gebeurt met de Havendijk (heet ter plaatse Hogedijk). Volgens het ontwerpprincipe van de Westkade wordt de bestaande kade immers verwijderd. Het lijkt ons qua ruimtelijk beeld niet logisch dit bij de Hogedijk te doen. De situatie vraagt uiteraard wel om nadere uitwerking.

Daarbij moet ook worden nagedacht hoe de ruimte tussen de bestaande en nieuwe kade wordt ingericht ter plaatse van de Hogedijk. Hetzelfde geldt voor de ruimte die ontstaat tussen de woningen aan het einde van de Westkade en de naar buiten te verplaatsen dijk. Wij doen op voorhand de suggestie om hier parkeren voor bewoners van de Havenbuurt mogelijk te maken. Het huidige parkeren op de Hogedijk zou dan verboden moeten worden. Dit levert immers een beter aanzicht op voor de Haven als geheel. Dan moet er uiteraard geen natuurlijke oever op die plek komen zoals voorgesteld bij meekoppelkans 20 (ondiep water en natuurlijke oevers). Bij onze opmerkingen op die meekoppelkans 20, leest u overigens meerdere argumenten waarom het niet verstandig is ter plaatse te kiezen voor een natuurlijke oever.

Verlagen aanzet Bukdijk en ontbrekende meekoppelkans kabel zonnepanelen:

Op pagina 17 staat onder het kopje 'Special Bukdijk' dat het overgangsgebied wordt verlaagd tot onder de kruin van de Westkade. Bij meekoppelkans 14 (verbeteren ligweide aansluiting Bukdijk) staat dat dit gaat om een oppervlakte van 50 x 40 meter en dat de verlaging ongeveer 1 meter bedraagt ten opzichte van de kruin. Wij wijzen u erop dat op- en afrijden van onderhoudsmaterieel naar en van de Bukdijk mogelijk moet blijven. Denk bijvoorbeeld aan materieel van schapenhouders, maar wellicht ook onderhoudsmaterieel voor het voorgenomen zonnepanelenpark op de laatste 700 meter van de Bukdijk. In dat verband missen wij overigens de meekoppelkans 'meenemen elektrakabel in de aan te leggen nieuwe Westkade'. Bij beslispunt 2 (zie pagina 21) kan wat de Eilandraad betreft dus niet worden vastgesteld dat uitwerking van de meekoppelkansen op een volledige wijze is gedaan. Dus of deze meekoppelkansen is vergeten, of er mist een motivatie waarom deze is afgefallen.

Pakket groen: Natuur (waterplanten en mosselen)

Net als bij de Haven, was ook deze paragraaf 'Natuur' niet eerder door Rijkswaterstaat uitgewerkt. Wij gebruiken deze brief daarom voor onze eerste reactie.

Op pagina 19 worden er luwtemaatregelen voorgesteld om de groei van waterplanten nabij de Zuidkade te bevorderen. Er worden onderwaterdammen bij Rozewerf en haaks op de Zeedijk/N518 (verbindingdijk) genoemd. De exacte invulling wordt nog nader uitgewerkt. Wij worden daar als Eilandraad graag bij betrokken en dan met name de werkgroep Natuur & Milieu. In plaats van dammen als luwtemaatregel voor waterplanten op de voorgestelde locaties, gaat namelijk de voorkeur er naar uit om juist langs de noord- en zuidkade op diverse plekken luwtemaatregelen te treffen. Dit dan uitvoeren door op bepaalde plaatsen ruimte te creëren tussen de teen van de dijk en het stortsteen. Ook de bewonersgroep Rozewerf ziet luwtemaatregelen door middel van een onderwaterdam bij de Rozewerf niet zitten. Allereerst omdat gezien eerdere ervaringen bij het Hoornse Hop wordt getwijfeld aan de effectiviteit. Verder ook vanwege de constatering dat er al veel waterplanten groeien die frequent aanspoelen en stankoverlast veroorzaken.

5/11

Ook wordt op pagina 19 uitbreiding van mosselbanken nagestreefd. Ook daar moet nog nadere uitwerking plaats vinden waar de werkgroep Natuur & Milieu van de Eilandraad graag bij wordt betrokken. Het gaat dan bijvoorbeeld over de afweging tussen rifballen, schelpen en BESE-elementen. Dus voorzieningen waar mosselen zich aan kunnen hechten en zo een mosselbank kunnen vormen. Punt van aandacht is uiteraard of dit in fysieke zin op zijn plaats blijft bij golven, pleziervaart en (kruierend) ijs. Het bevorderen van vismigratie, door aanpassingen aan het gemaal bij Rozewerf en de sluis bij de haven, wordt niet genoemd. Juist nu de dijk wordt aangepast is dit een gemiste kans.

Verdeling van de kosten (beslispunt 3), optie burgerparticipatie en prioriteren meekoppelkansen

Op pagina 21 staat aangegeven dat bijlage B bestaat uit een totaaloverzicht van uitgewerkte meekoppelkansen, inclusief een kostenraming. Wij hebben deze raming vanwege vertrouwelijkheid niet ontvangen. Op zich hoeft dit geen probleem te zijn. Tenminste, als het benodigde geld (zie beslispunt 3 op pagina 22) per partij uiteindelijk op tafel komt en er ook afspraken worden gemaakt wie wat onderhoudt aan meekoppelkansen. Is dit niet het geval, en dat is niet ondenkbaar gezien de recent bekend geworden financiële tegenvallers over 2017 bij gemeente Waterland, dan is het zaak dat de Eilandraad hier inzage in krijgt. Zoals u aan het begin van deze brief bij het speerpunt 'benutten meekoppelkansen' heeft kunnen lezen, zou de Eilandraad kunnen faciliteren bij onderzoek naar aanvullende mogelijkheden van burgerparticipatie waar het gaat om aanleg en beheer van meekoppelkansen.

Als het gaat om prioriteren van meekoppelkansen door de Eilandraad, hebben wij meer tijd nodig dan wij nu krijgen voor deze brief. Er is breder overleg met de werkgroepen nodig, en wellicht zelfs een enquête onder de inwoners van Marken. Dit ook om vast te stellen hoe kansrijk burgerparticipatie is. Ook is er tijd nodig om andere maatschappelijke organisaties te benaderen waar het gaat om bijvoorbeeld natuurbeheer. Zoals reeds aangegeven stellen wij de meekoppelkans Duiker bij Het Kruis (no. 19) ver boven alle andere meekoppelkansen omdat hier een relatie ligt met waterveiligheid.

Overdracht Omringdijk en Haven (beslispunt 5 en 6):

Op pagina 27 wordt de voorgenomen overdracht beschreven van de Omringdijk naar het Hoogheemraadschap en overdracht van de Haven naar gemeente Waterland. In het kader van bijbehorend beslispunt 6, die overigens tekstueel niet helemaal juist is geformuleerd, zou een plan van aanpak met een planning niet misstaan. Hoe langer deze overdracht-keuzes worden uitgesteld, hoe lastiger het wordt om goede keuzes over acceptatie van bepaalde ontwerpen c.q. meekoppelkansen te maken, inclusief het dragen van de onderhoudskosten daarvan.

Als Eilandraad vinden wij dit een ongewenste ontwikkeling omdat er dan wellicht kansen blijven liggen. Zeker nu in beslispunt 5 staat dat de bestuursovereenkomst uiterlijk 1 mei 2018 getekend moet zijn. Onze voorkeur gaat overigens uit naar één aanspreekpunt als beheerder. Dat is bij voorkeur Rijkswaterstaat gezien de tot op heden goede ervaringen, zowel in planuitwerking als (tussentijds) onderhoud.

2) Opmerkingen Uitwerking meekoppelkansen dijkversterking Marken

1. Uitbreiden wandelroutes

Dit draagt bij aan de visie van de Eilandraad op Toerisme. Daarin wordt gepleit voor versterken van kwaliteitstoerisme met een langer verblijf op Marken. Omdat de verwachting is dat het toerisme in de regio de komende jaren nog verder toe zal nemen, en de provincie onder meer daarom inzet op het ontlasten van Amsterdam, moet de provincie ook alert blijven op overlast op het tracé van de mooiste Tocht van Holland. Daarom is het van belang gedragsregels in meerdere talen aan te geven op informatieborden, al of niet met pictogrammen. Ook een gastheer-/gastvrouw op de parkeerplaats van Marken, waar gemeente Waterland aan werkt, zou kunnen helpen bij het overbrengen van gedragsregels. Dit alles om de onwetende toerist zo goed mogelijk te informeren en te laten weten welk gedrag niet wordt getolereerd.

2. Uniformeren materiaalgebruik: overzichtskaarten

Een prima ontwikkeling wat de Eilandraad betreft. Let wel op aansluiting bij bestaande informatieborden, en voorgenomen vervangingen daarvan, die in beheer zijn bij de gemeente.

3. Eenduidige route over de dijk

Gezien de hoge kosten voor het vervangen (en verbreden) van de verharding op de Noordkade door gebakken materiaal, geeft de Eilandraad deze meekoppelkansen de laagste prioriteit. Het zou jammer zijn als andere meekoppelkansen sneuvelen vanwege gebrek aan geld, terwijl deze meekoppelkansen wel door zou gaan.

4. en 5. Hekwerken (fietsluizen, schapenbegrazing en veilige oversteek N518)

Door het toepassen van twee klaphekken bij Het Kruis, ontstaat daar een fietssluis richting Zuid- en Westkade. Daarbij wordt via nader te bepalen aanvullende bebording aangegeven dat een fietser te gast is op het wandelpad. Echter veel fietsers fietsen via het huidige fietspad langs de Kruisbaakweg en Walandweg en vervolgens via het Oosterpad naar de Vuurtoren. Ook fietst men via het fietspad langs de Kruisbaakweg en de oude kern van Marken naar de Haven. Via die twee routes gaan fietsers ook de Omringdijk op en zien dan niet dat zij zich als gast dienen te gedragen. Daarom eventueel ook klaphekken op die plekken en/of in ieder geval gebodsborden.

Waar het gaat om schapenbegrazing is de notitie niet helder. Bij meekoppelkans 4 wordt gesteld dat er vooralsnog geen rekening wordt gehouden met schapen op de dijk. Bij meekoppelkans 5 staat, indien toch schapenbegrazing wordt toegestaan, dat er wordt gekozen voor definitieve hekwerken met mogelijk toevoeging van wildroosters. Bij de inleiding op pagina 3 wordt echter de voorkeur uitgesproken voor tijdelijke hekwerken (afzettingen) die de schapenhouder aanbrengt en verwijdert. Deze voorkeur is mede ingegeven door de constatering dat definitieve hekwerken op beeldbepalende plekken minder gewenst zijn. Beeldbepalende plekken zijn de Haven, Vuurtoren en Rozewerf. Een combinatie van fietsluizen met het begrenzen van graasgebieden voor schapen, is daarom op die plekken minder gewenst. Als Eilandraad pleiten wij wel voor schapenbegrazing, waarbij tijdelijke hekwerken op de taluds worden toegepast en wildroosters op de kruin. Bij Het Kruis komen sowieso fietsluizen die tevens (deels) dienst doen als begrenzing voor de schapen op die twee plekken. Daar zijn dus geen wildroosters nodig.

Waar het gaat om een veilige oversteek van de N518 bij Het Kruis, als onderdeel van de Mooiste Tocht van Holland, zijn er een aantal opties. De meest veilige (en dure) optie is het aanbrengen van een midden-geleider zodat er in tweeën kan worden overgestoken. Een andere (ook dure) optie is het aanbrengen van twee waarschuwingslichten langs de N518 die gaan knipperen zodra wandelaars of fietsers daar willen oversteken.

7/11

De meest goedkope optie is het aanbrengen van belijning en waarschuwborden voor het autoverkeer. Het is aan provincie Noord-Holland om hier keuzes in te maken. Enerzijds omdat zij de wegbeheerder van de N518 zijn. Anderzijds zijn zij de belangrijkste initiatiefnemer (en financier) van de Mooiste Tocht van Holland.

6. Zitbanken

De zitbank op de Noordkade, welke op paar honderd meter van de Vuurtoren staat, gelieve niet verwijderen. Deze plek is in 2014 speciaal gekozen vanwege het uitzicht op het plasje en de vogels aldaar. Deze zitbank moet daarom uit blijven kijken op het land en niet op het Markermeer.

7. Stallingsmogelijkheden fietsen

De fietsenstalling bij het huidige zwemstrandje aan de zuidzijde van de Haven kan daar weg en hoeft niet te worden vervangen. Wel een nieuwe plaatsen bij het nieuwe zwemstrandje die ongeveer 100 meter opschuift. Zie ook eerder in deze brief bij de toelichting 'Zwemstrandje Haven'

8. Afvalbakken

De bestaande afvalbak op de Noordkade bij de westelijke rand van de Minnebuurt niet verwijderen maar vervangen. Er is daar een zwemsteiger waar veel gebruik van wordt gemaakt door kinderen. Ook de afvalbak nabij Het Kruis (Zuidkade) niet verwijderen gezien de afstanden naar de eerst volgende afvalbakken aan de Haven en bij Rozewerf.

De afvalbak bij het huidige zwemstrandje aan de zuidzijde van de Haven kan daar weg en hoeft niet te worden vervangen. Wel een nieuwe plaatsen bij het nieuwe zwemstrandje die ongeveer 100 meter opschuift. Zie ook eerder in deze brief bij de toelichting 'Zwemstrandje Haven'

9. Zwemstrand Vuurtoren

Allereerst hebben wij moeite met de omschrijving dat het huidige strand bij de Vuurtoren een ongeordende uitstraling heeft. Deze kwalificatie staat ook op pagina 20 van de Bestuurlijke notitie. Dit doet geen recht aan de vuurtorenbewoners die dit strandje gemaakt hebben tot wat het nu is. Zij hebben dit gedaan omdat juist overheden steken hebben laten vallen waar het gaat om regulier onderhoud.

Verder staat er dat het beheer van het strand en de elementen nog nader wordt uitgewerkt. Dit gaat dus juist over het beheer door diverse overheden. Eén van de elementen betreft een toiletvoorziening (zie meekoppelkans 11). Het is van belang om te weten wie de eigenaar wordt van het toiletgebouw, en daarmee wie het gaat beheren. Wellicht is een combinatie mogelijk met de toekomstig beheerder van de in 2018 te bouwen toiletvoorziening op de algemene parkeerplaats van Marken.

10. Aanlegstrand Vuurtoren

Ook hier, net als bij de andere te realiseren strandjes, onderzoek doen binnen een golf- en stromingsmodel zodat vooraf ingeschat kan worden of dit aanlegstrand op zijn plek blijft.

11. Herinrichting omgeving Vuurtoren

Zoals bij punt 9 reeds aangegeven is eigenaarschap en onderhoud een belangrijke vraag om te beantwoorden. Niet alleen voor de toiletten, maar ook voor het speeltoestel en het ondersteunende bouwwerk (overkapping voor informatievoorziening en schuilplaats).

Ook zijn er parkeerplaatsen bedacht aan het einde van het Oosterpad. Deze wat betreft de Eilandraad deels reserveren voor de bewoners van de Vuurtoren en deels als blauwe zone inrichten voor uitsluitend laden en lossen voor houders van een parkeervergunning Marken.

12. Aanlegstrand Noordkade (inclusief berm voor stallen kleine bootjes)

Gemeente Waterland is eigenaar van de huidige strekdam die wordt hergebruikt binnen deze meekoppels. De staat van onderhoud van deze dam gaat echter zienderogen achteruit. Daarom deze meekoppels zo vroeg mogelijk na de start van dijkversterking (2020) uitvoeren.

13. Bereikbaarheid water verbeteren (dijktrappen Noordkade nabij Minnebuurt)

Naast deze twee dijktrappen op de Noordkade ter hoogte van de Minnebuurt, moet er ook nog een derde trap worden aangebracht bij het op te schuiven bestaande zwemstrandje aan de zuidzijde van de Haven (zie eerder in deze brief bij 'Zwemstrandje Haven'). Wellicht tevens een vierde trap realiseren richting het bestaande strand bij de Bukdijk (zie meekoppels 15).

14. Ligweide aansluiting Bukdijk

Op- en afrijden door onderhoudsmaterieel naar en van de Bukdijk moet, ondanks de verlaging met ongeveer één meter, mogelijk blijven. Zie ook opmerkingen in deze brief bij 'Verlagen aanzet Bukdijk en ontbrekende meekoppels kabel zonnepanelen'.

15. Aantrekkelijk maken bestaand strand Bukdijk (Markermeerzijde)

Het uitdunnen van de beplanting op het buitendijks land in de oksel van de Bukdijk en de Noordkade langs de buitenteen van de Noordkade zo beperkt mogelijk houden. Laat de natuur daar gewoon haar gang gaan. De strook wordt aan de hand van de tekening door ons geschat op 20 meter breed. Een breedte van 5 meter is meer dan voldoende om de Omringdijk te accentueren.

De meekoppels om een pad door het buitendijks land in de oksel van de Bukdijk en de Noordkade aan te brengen, wordt afgeraden. Enerzijds omdat dit verhoogde pad (1 meter boven maaiveld) door het opgebrachte gewicht snel weer wegzakt. Anderzijds om de natuur daar gewoon haar gang te laten gaan. Dit strand heeft zich natuurlijk ontwikkeld en verandert aan de kustlijn voortdurend van ligging als gevolg van wind, water, aanspoelsel, golfslag en obstakels zoals omgevallen bomen. De bezoeker zoekt zich elk jaar weer een nieuwe weg, en maakt dus zelf een nieuw pad dat uitkomt op het strand. Verder is het strand ook gewoon bereikbaar via het buitentalud van de Noordkade. Een dijktrap ter plaatse zou een aanvullende optie kunnen zijn. Ook is het strand bereikbaar via de van begroeiing vrijgemaakte strook van wat ons betreft maximaal 5 meter breed zoals hierboven beschreven.

Het geld voor het verhoogde pad kan beter worden besteed aan het verlengen van het ook in deze meekoppels getekende struinpad op de aanzet van de Bukdijk (ligweide).

16. Verbeteren inrichtingsmaatregelen rustplek Bukdijk

Op de ligweide ziet de Eilandraad graag een speeltoestel; net als bij de Vuurtoren het geval is. Dit is een mooie tussenstop in de Mooiste Tocht van Holland. Onder de wandelaars zijn immers ook veel kinderen.

Over de voorgestelde vogelkijkhut, welke nu wat verderop op de Bukdijk is bedacht, denkt de werkgroep Natuur & Milieu graag mee. Enerzijds over de manier waarop deze maatregel wordt uitgevoerd en anderzijds over de beste plek. De nu aangegeven plek op de Bukdijk lijkt namelijk minder geschikt omdat een vogelkijkhut alleen zin heeft in een gebied dat een zekere mate van rust kent. Aangezien de aanzet van de Bukdijk wordt ingericht als ligweide met recreatieve voorzieningen, zoals een verbeterde zwem- en aanlegsteiger, en het eerste deel na het hek wellicht als wandelgebied met kleine recreatieve voorzieningen zoals bankjes, is er niet echt sprake van rust. Wellicht kan de vogelkijkhut halverwege de Bukdijk worden gerealiseerd en dan mogelijk in combinatie met een IJsvogelwand.

17. Aanlegmogelijkheden voor pleziervaart Bukdijk (Gouwzeezijde)

De bestaande steiger krijgt een upgrade. Waar bestaat die upgrade uit? Verlengen van de steiger? Volledig vervangen? Dit zal wellicht blijken uit de kostenraming van de meekoppelkansen die wij vanwege betrouwbaarheid niet hebben ontvangen. Zie ook opmerkingen eerder in deze brief bij 'Verdeling van de kosten (beslispunt 3), optie burgerparticipatie en prioriteren meekoppelkansen'.

18. Zwemgelegenheid Bukdijk (Gouwzeezijde)

Een goede zwemtrap aan de bij punt 17 beschreven steiger is prima. Voor zwemmende kinderen is dit minder geschikt in verband met ter plaatse in één keer diep water. Beter zou zijn om op de plaats waar het depot met basaltstenen wordt verwijderd (in oksel Westkade en Bukdijk), te kijken of het oude schelpenstrandje weer in ere kan worden hersteld. Dit was een mooie zwemplek aan de Gouwzeekant van de Bukdijk en kan het dus ook weer worden.

19. Duiker (bij Het Kruis)

Zoals reeds eerder in deze brief aangegeven heeft deze meekoppelkans de allerhoogste prioriteit omdat hier een relatie ligt met waterveiligheid. Graag borgen van een goede opstelvoorziening voor noodpompen en realiseren van een voldoende groot waterbekken waaruit bij nood gepompt kan worden. Per abuis staat deze meekoppelkans 19, na meekoppelkans 21, voor een tweede keer in de notitie.

20. Ondiep water en natuurvriendelijke oevers

Vanwege overlast muggen en een vereiste rustige omgeving, deze natuurvriendelijke oevers niet te dicht bij bebouwing aanbrengen. De aan de zuidzijde van haven ingetekende oever daarom meer zuidelijk langs de Westkade situeren.

21. Oeverwaluwand

Door onze werkgroep Natuur & Milieu is de Bukdijk als meest geschikte locatie voor de oeverwaluwand aangemerkt, net als de nog niet beschreven ijsvogelwand. De nu gekozen plek aan de zuidelijke Westkade kan ook worden ingericht als oeverwaluwand, mits de locatie niet te storingsgevoelig is. Verder worden visdiefeilandjes nog gemist. Wellicht is dit een mooie aanvulling in het nabijgelegen Goudriaankanaal.

Tot slot

Wij gaan er vanuit dat deze brief helpt bij een gedegen besluitvorming tijdens het bestuurlijk overleg op 6 maart 2018. Tegelijkertijd kunt deze brief als een vertrekpunt beschouwen voor het vervolg van het ontwerpproces. Vooral op de onderdelen 'Natuur' en 'Haven' was de tijd immers te kort om gedegen gesprekken hierover te voeren. Uiteraard willen wij dit als Eilandraad alsnog doen. In dat verband staat er al een vervolgspraak gepland voor vrijdag 1 juni 2018.

Wij danken u en uw team voor de open en constructieve houding en daarmee zeer goede samenwerking.

Met vriendelijke groeten,

Henk Zeeman
Voorzitter Eilandraad Marken

Afschrift verstuurd naar:

- Gemeente Waterland, mevrouw L. Wagenaar-Kroon
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de heer K. Stam
- Gedeputeerde Staten provincie Noord-Holland, de heer C. Loggen
- Regeringscommissaris voor het Deltaprogramma, de heer W. Kuijken

11/11

